

26.1.2017

Yksikön päällikkö

**Kaupunginmuseon lausunto Wuorion talon, Unioninkatu 30, asema-
kaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja ase-
makaavan luonnoksesta**

HEL 2015-009471 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 11.1.2017

Kaupunginmuseo arvioi hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Kaavamutoksen tavoitteena on korottaa Wuorion talon matalaa siipiosaa pihan takaosassa neljällä kerroksella eteläpuoleisen pihasiiven korkeuteen. Samalla liike- ja toimistorakennus suojellaan merkinnällä sr-1.

Pihatila katetaan lasikatteella sisätilaksi. Kadunvarren tilat varataan myymälä- ja asiakaspalvelutiloiksi. Kerrosala tontilla on noin 4 900 k-m², josta uutta nykytilanteeseen nähden on noin 1 210 k-m².

Rakennus sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Esplanadi - Bulevardi). Voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1979. Sen mukaan tontti on liikerakennusten korttelialuetta. Rakennus on suojeltu rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaana, ark-merkinnällä, jonka määräysosa on seuraava: Rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen rakennusala. Tässä tontin osalla olevaa rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- tai muutostöitä, jotka tarvelevät katujulkisivun tai sisätilojen rakennustaiteellista tai kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä. Mikäli rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, on rakennus lisärakentamis- tai muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla.

Voimassa olevassa Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty keskustatointojen alueeksi (C). Helsingin uudessa yleiskaavassa (2016) tontti kuuluu liike- ja palvelukeskusta-alueeseen (C1).

Kaavan valmistelun yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen vaikutuksia muun muassa kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön ja laaditaan tarvittavat selvitykset kaavaratkaisun merkittävien vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutusten arviointia suorittavat kaavan valmisteluun osallistuvat kaupungin asiantuntijat.

26.1.2017

Yksikön päällikkö

Rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus

Arkkitehti Herman Geselliuksen suunnittelema Wuorion liikepalatsi valmistui Unioninkatu 30:een vuonna 1909. Paikalla oli aiemmin sijainnut vuonna 1831 valmistunut kolmikerroksinen kivirakennus, jota oli korotettu 1881 arkkitehti Theodor Höijerin suunnitelmien mukaan. Kyseisen rakennuksen pihasiivet säilytettiin ja kunnostettiin ja ne liitettiin yhteen uuden kolmikerroksisen katurakennuksen kanssa. U-muotoinen rakennus kehysti pientä pihaa. Jo alun perin rakennus suunniteltiin siten, että sitä voidaan korottaa myöhemmin. Arkkitehti Armas Lindgrenin suunnittelema kolmikerroksinen korotus valmistui vuonna 1914. Kaksi ylintä kerrosta sijaitsivat jyrkän mansardikaton alla. Samassa yhteydessä kolmas kerros muutettiin asuinhuoneistoksi ja Salomo Wuorio muutti siihen perheineen asumaan.

S. Wuorion maalausliikkeen konttori ja tapetti- ja mattokauppa sijoitettiin rakennukseen heti valmistumisen jälkeen. Konttoritilat sijoitettiin pihasiipeen ja tapetti- ja mattokauppa sijoittui katutason liikehuoneistoon.

Rakennuksessa on toiminut tunnettuja arkkitehtitoimistoja. Ylimmässä kerroksessa oli arkkitehtien Armas Lindgrenin ja Bertel Liljeqvistin toimisto vuoteen 1929 asti. Ylin kerros vaurioitui pommituksissa 1944. Lindgrenin piirtämä kattomuoto palautettiin vuonna 1981 arkkitehti Eric Adlercreutzin suunnittelemassa peruskorjauksessa. Samalla osa pihalueesta katettiin lasikatteella toisen kerroksen korkeudelta.

Arkkitehtonisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus on ainutlaatuinen esimerkki Helsingissä 1900-luvun alun liikerakentamisesta. Se on yksi Helsingin hienoimmista art nouveau kauden rakennuksista, jossa liiketaloihin muualla Euroopassa käytettyjä ratkaisuja. Julkisivu on graniittia, lasia ja metallia. Neljä graniittipilaria jakavat symmetrisen julkisivun kolmeen osaan. Pylväiden päässä on ihmishahmoiset pronssiveistokset. Erkkerimäiset, prismaattiset ja koristeellisesti jaetut ikkunapinnat hallitsevat julkisivua. Korotusosa jatkaa luontevasti rakennusta. Sileäksi rapatussa neljännen kerroksen seinässä on itämaistyyllisiä maalattuja koristeaiheita ja reliefikoristeita. Viidennessä ja kuudennes- sa kerroksessa kaarevien ikkunoiden rytmittämä mansardikatto oli alun perin tiiltä, nykyinen katemateriaali on kuparipelti. Katolla on vahva identiteetti ja sen on osa rakennuksen julkisivua. Julkisivun keskeltä aukeaa porttikäytävä, jonka seinillä on mosaiikkikoristeita. Porttikäytävästä avautuu vaihteleva tilasarja, joka johtaa sisäpihalle. Kaarevaseinäinen matala paviljonki pihan keskellä, päämassan kaarevat muodot, sisäänvedot ja näkyvät kulmikkaat pilarit muodostavat tilallisesti monimuotoisen sisäpihan, jonka erityislaatu tulee ottaa huomioon muutoksia suunniteltaessa.

Postiosoite
PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu- seo>

Puhelin
+358 9 310 36630
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

26.1.2017

Yksikön päällikkö

Rakennuksen julkisivu Unioninkadulle ja sisäpiha ovat erittäin hyvin säilyneet lukuun ottamatta myöhempää lasikatetta. Porrashuone maa-
lauskoristeluineen, materiaaleineen, alkuperäisine kaiteineen ja huoneisto-ovineen on niin ikään erittäin hyvin säilynyt. Katutason liiketilan katto- ja koristemaalaukset sekä lasimaalaukset ovat säilyneet. Rakennuksessa on huonetiloja, jotka tulee säilyttää ennallaan. Joitakin alkuperäisiä rakennusosia on säilynyt

Kaupunginmuseon kannanotto:

Hanketta on esitelty kaupunginmuseolle jo alkuvaiheessa. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että sisäpihalle sijoittuva täydennysrakentaminen on erityisen laadukasta ja paikkaan räätälöityä. Tärkeää on, ettei uudisosa nouse siipirakennuksia korkeammalle. Kaupunginmuseon esittää asemakaavaluonnoksen suojelumääräystä täydennettäväksi: sr-1, kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti huomattavan arvokas rakennus. Kaupunginmuseo esittää myös, että suojelumääräyksessä mainittuihin sisätiloihin lisätään katutason liiketila, jonka katto- ja koristemaalaukset sekä lasimaalaukset ovat säilyneet. Kaavamääräyksissä edellytetään hankkeeseen ryhtyvältä rakennushistoriaselvityksen laatimista.

Kaupunginmuseolla ei ole asemakaavan muutoksesta muuta huomautettavaa.

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Tiina Merisalo
museonjohtaja

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus